

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าข้อความที่ประกอบด้วยประโยคหลาย ๆ ประโยคต่อเนื่องกันมีสิ่งแสดงการโยงความ (cohesion)¹ หลายแบบ รูปแทนเป็นสิ่งที่หนึ่งซึ่งแสดงการโยงความดังตัวอย่างคำที่ขีดเส้นใต้คู่เป็นรูปแทนของคำที่ขีดเส้นใต้เส้นเดียว ในข้อความต่อไปนี้

- ก. เขาว่ากันว่า ถึงแม้อีกคว้างจะเป็นพระที่อยู่ในพระวินัยอันเคร่งครัดของนิกายเซ็นก็ตาม แต่อีกคว้างก็เป็นพระที่แปลกกว่าพระอื่น ๆ ท่านชอบจาริกแสวงบุญไปตามที่ต่าง ๆ มากมาย และวัดที่ท่านเคยอยู่ก็มีมากมายหลายวัดเหลือเกิน
- ข. หลักฐานต่าง ๆ ที่ยกมาให้ดูให้เห็นกันนั้นก็เพื่อที่จะบอกว่าไม้ทันอากาศที่เรามิใช้อยู่ทุกวันนี้ มีไม้สิ่งที่พ่อขุนรามทรงประดิษฐ์ขึ้น แต่๑ได้เกิดหลังจากพ่อขุนรามได้ประดิษฐ์อักษรไทยแล้วเกือบ 100 ปี
- ค. อิทธิพลของศิลปะทวารวดียังได้แพร่ลงไปถึงทางภาคใต้และขึ้นไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยด้วย โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ขณะนั้น คงจะมีชนชาติขอมหรือเขมรอยู่เป็นจำนวนมากแล้ว ได้ค้นพบจารึกภาษาเขมรซึ่งมีคำภาษามอญปะปนอยู่ด้วย เหตุนี้ข้าพเจ้าจึงยังไม่เห็นด้วยนักในการเปลี่ยนชื่อ ศิลปะทวารวดี เป็นศิลปะมอญจนกว่าจะพิสูจน์ได้อย่างแท้จริงว่า ศิลปะแบบนี้ เป็นศิลปะที่ชนชาติมอญเท่านั้นประดิษฐ์ขึ้น โดยเฉพาะไม่ว่าที่ใดก็ตาม

¹ดูความหมายการโยงความหน้า 7.

ง. นอกจากความงามของพระราชวัง วัดวาอาราม ดอกไม้ (โดยเฉพาะชาภุระ
ในต้นฤดูใบไม้ผลิ) แล้ว เที่ยวโตยังมีเสน่ห์อย่างมหาดล เพราะ ๑ ไม่มี
สนามบิน ๒ ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมใหญ่ ๆ ผู้คนไม่เร่งรีบวิ่งวายนเหมือน
เมืองอื่น ๆ ของญี่ปุ่น เที่ยวโต เป็นเมืองที่ยกเว้นเป็นการพิเศษเสียจริง ๆ

ตัวอย่างข้างบนนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแทนค่านามมีอยู่หลายรูปด้วยกัน ต่างก็แสดงการโยง
ความเหมือนกัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่ารูปแทนค่านามแต่ละประเภทมีเงื่อนไขในการใช้
อย่างไร เงื่อนไขการใช้รูปแทนค่านามนี้จะทำให้ได้ความรู้และเข้าใจลักษณะของภาษาไทยใน
เรื่องการใช้รูปแทน เพื่อแสดงการโยงความได้ดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาอัตราความถี่ของการใช้รูปแทนค่านาม 4 ประเภท ได้แก่ รูปแทนประเภท
อรุปร รูปแทนประเภทซ้ำรูป รูปแทนประเภทบ่งชี้ และรูปแทนประเภทคำสรรพนาม ในข้อความ
ต่อเนื่องภาษาไทยจำนวน 10 บทความ

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์การใช้รูปแทนค่านามแต่ละประเภทในข้อความต่อเนื่อง

1.3 สมมติฐานการวิจัย

รูปแทนค่านามในภาษาไทยมีหลายประเภท รูปแทนค่านามแต่ละประเภทมีลักษณะ เฉพาะ
ที่ทำให้มีที่ใช้ต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ที่มาของข้อมูล

ศึกษาเฉพาะการใช้รูปแทนค่านาม เพื่อแสดงการโยงความในข้อความต่อเนื่องจาก
บทความในวารสารศิลปวัฒนธรรมจำนวน 10 บทความ ข้อจำกัดในการเลือกคือ บทความเหล่านี้
ต้องไม่ใช่บทความแปล และผู้เขียนไม่ใช่ชาวต่างประเทศ บทความเหล่านี้นำมาจากบทความต่อไปนี้
คือ

1. บทความเรื่อง "ศึกษาอารยธรรมของนครศรีธรรมราชจากศิลาจารึกภาษาทมิฬ ณ วัดพระมหาธาตุ" ของนายปรีชา นุ่นสุข จากวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 4 ฉบับที่ 5 : มีนาคม 2526 หน้า 18-31.
2. บทความเรื่อง "โบราณวัตถุสถานสมัยประวัติศาสตร์ในประเทศไทยและการอนุรักษ์" ของศาสตราจารย์หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุล จากวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 6 ฉบับที่ 11 : กันยายน 2528 หน้า 66-72.
3. บทความเรื่อง "ผ้าป่าเค้ะ - วาหยัง" พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จากวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 6 ฉบับที่ 7 พฤษภาคม 2528 หน้า 65-71.
4. บทความเรื่อง "ทำไม? ต้องมีใบมะตูม" ของนางมณีปิ่น พรหมสุทธิรักษ์ จากวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 : มกราคม 2525 หน้า 66-69.
5. บทความเรื่อง "สารคดีหบคนไทยในเวียดนามที่อาศัยอยู่เมืองถน" ของนายอนุสารท พระบัญญัติ จากวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 5 ฉบับที่ 10 : สิงหาคม หน้า 54-61.
6. บทความเรื่อง "อักษรไทยภาคเหนือ" ของนายธวัช ภูผาเหล็ก จากวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 4 ฉบับที่ 5 : มีนาคม 2526 หน้า 6-16.
7. บทความเรื่อง "อิกคว้าง : เณรน้อยเจ้าปัญญา" ของนายชาญวิทย์ เกษตรศิริ จากวารสารศิลปวัฒนธรรมปีที่ 5 ฉบับที่ 10 : สิงหาคม 2527 หน้า 50-53.
8. บทความเรื่อง "บทนิพนธ์ของมนตรี ตราโมท" ของนายมนตรี ตราโมท จากวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 5 ฉบับที่ 8 : มิถุนายน 2527 หน้า 50-57.
9. บทความเรื่อง "เจ้าฟ้ามหาดจักรีกับดนตรีไทย" ของนายแพทย์ขุนทิศ อมาคยกุล จากวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 5 ฉบับที่ 6 : เมษายน 2527 หน้า 6-14.
10. บทความเรื่อง "เหตุเกิดที่จาร์ก" ของนายสมชาย ลำด่วน จากวารสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 4 ฉบับที่ 4 : ฉบับที่ 4 : กุมภาพันธ์ 2526 หน้า 26-30.

1.4.2 ขอบเขตของรูปแทนคำนามที่ศึกษา

รูปแทนคำนามที่ทำการศึกษานี้เป็นรูปแทนคำนามที่แสดงการโยงความ (cohesion) ในภาษาระดับข้อความต่อเนื่อง (discourse level) และกำหนดศึกษาเฉพาะรูปภาษาที่ใช้แทนคำนาม เพื่อแสดงการโยงความในภาษาที่มีรูปนามวลีเดิม (antecedent) ปรากฏในโครงสร้างผิว (surface structure) ที่อยู่ในบริบทภาษา (linguistic context) เท่านั้น รูปแทนคำนามที่ทำการศึกษามี 4 ประเภท คือ

ก. รูปแทนประเภทรูป หมายถึง การอ้างถึงนามวลีที่มีรูปเดิมปรากฏในบริบทภาษา ด้วยการละรูปหรือลดรูป รูปแทนประเภทรูป ฮัลลีย์และซาซาน (1976) เรียกว่า การละคำที่เป็นหน่วยนาม (Nominal Ellipsis) ดิเรกซ์ มัททอนะลิน (2523) เรียกว่า การไม่ปรากฏ นววรรณ หันตุมเมธา (2525) เรียกว่า การละคำ จอห์น แอนโทนี กริม (1977) เรียกว่า หน่วยอ้างอิงที่ไม่ปรากฏรูป (Zero Nominal Reference) รัสเซล เอ็น แคมพ์เบล (1969) เรียกว่า การไม่ปรากฏ (Zero)

ตัวอย่าง

นายหนึ่งจะเป็นคนเชิดตัวหนึ่ง ๑ เป็นผู้พากย์ ๑ จะต้องมี
เสียงดังฟังชัด ๑ ทำเสียงได้หลายอย่างตามตัวละคร ๑
ต้องร้องเพลงได้

๑ ทั้งสี่แห่ง เป็นรูปแทนประเภทรูปที่ใช้แทนรูปนามวลีเดิม นายหนึ่งที่ปรากฏ
ในโครงสร้างผิวที่อยู่ในบริบทภาษา

ข. รูปแทนประเภทซ้ำรูป หมายถึง รูปแทนคำนามที่มีรูปซ้ำกับรูปนามวลีเดิม
ทุกประการ หรือซ้ำเฉพาะหน่วยหลักของรูปนามวลีเดิม รูปแทนประเภทซ้ำรูปนี้คล้ายกับ การ
กล่าวซ้ำโดยใช้คำเดิม (a repetition) ของฮัลลีย์ และซาซาน (1976) การซ้ำนามวลี
ของ ดิเรกซ์ มัททอนะลิน (2523) และ นววรรณ หันตุมเมธา (2525)

ตัวอย่างรูปแทนประเภทซ้ำรูปที่มีรูปซ้ำกับรูปนามวลีเดิม

พระลักษมีชายของพระวิษณุเป็นพระศิวะด้วยคอกบัวพันคอก
เป็นกิจวัตรทุกวัน วันหนึ่งพระนางพบว่าคอกบัวที่ใช้บูชาพระศิวะ
หายไปสองคอก

พระศิวะ เป็นรูปแทนประเภทซ้ำรูปที่มีรูปซ้ำกับรูปนามวลีเดิม พระศิวะ

ตัวอย่างรูปแทนประเภทซ้ำรูปที่มีรูปซ้ำเฉพาะหน่วยหลักของรูปนามวลีเดิม

การแสดงหนังของอินโดนีเซีย มีอยู่หลายประเภทเรียกรวม ๆ
กันว่า Wayang Kulit คำว่า Wayang มาจากศัพท์ชวาว่า
bayang แปลว่า เงา ส่วนคำว่า Kulit นั้น แปลว่า หนัง
การแสดงหนัง ที่เก่าแก่และมีมาแต่ดั้งเดิมเรียกว่า วาหยังปุระวะ
(Wayang Purwa)

การแสดงหนัง เป็นรูปแทนประเภทซ้ำรูปที่มีรูปซ้ำเฉพาะหน่วยหลัก การแสดงหนัง
ของรูปนามวลีเดิม การแสดงหนังของอินโดนีเซีย

ค. รูปแทนประเภทบ่งชี้ หมายถึง รูปแทนคำนามที่บอกความชี้เฉพาะ กำหนดให้
ผู้อ่านรู้แน่ชัดว่า รูปแทนนี้อ้างถึงสิ่งใด และบอกระยะใกล้-ไกลของนามวลีนั้นด้วย รูปแทนประเภทบ่งชี้
จะมีคำบ่งชี้ นี้ นี้ นั้น นั้น ประกอบเสมอ รูปแทนประเภทบ่งชี้นี้ ฮัลลีย์ และสาชาน (1976)
เรียกว่า การอ้างถึงสิ่งเดียวกันที่บอกความชี้เฉพาะ (Demonstrative Reference)
นวรรณ พันธุเมธา (2526) เรียกว่า คำบ่งชี้

ตัวอย่าง

แม้ไม้ยมะดูบจะเป็นไม้ศักดิ์สิทธิ์ประจำพระศิวะ แต่กำเนิดของไม้ชนิดนี้
หาได้มาจากพระศิวะโดยตรงไม่ คำานานเรื่องกำเนิดของไม้ชนิดนี้
กลับไปเกี่ยวกับพระลักษมี ชายาของพระวิษณุหรือพระนารายณ์

ไม้ชนิดนี้ เป็นรูปแทนประเภทบ่งชี้ที่ใช้แทนรูปนามวลีเดิม ไม้ยมะดูบ

ง. รูปแทนประเภทคำสรรพนาม หมายถึง รูปแทนคำนามที่ไวยากรณ์ดั้งเดิม (Traditional Grammar) เรียกว่า นุรุษสรรพนาม และนิยมสรรพนาม (พระยาอุปกิตศิลปสาร 2485: 78) รูปแทนประเภทคำสรรพนามนี้ ฮัลลิกีย์ และฮาซาน (1976) เรียกว่า การอ้างถึงสิ่งเดียวกันที่เป็นบุคคล (Personal Reference) นววรรณ พันธุเมธา (2525) เรียกว่า คำบอกนุรุษ

ตัวอย่างรูปแทนประเภทคำสรรพนามที่มีรูปเป็นนุรุษสรรพนาม

พวกเราขึ้นไปบน เรือของ ลอวันอิน เขารีบกุ๊กกะจ้อ เออฟริกไทย กะเกลือผสมใส่จานกระเบื้องใบเล็ก ๆ หยิบมีดออกมาลึบมะม่วงที่ เขาเองก็เรียกว่า "มะม่วง" ลึบทิ้งเปลือก แบ่งกันกิน สลัมด้วย น้ำชาร้อน ๆ

เขา ทั้งสองแห่ง เป็นรูปแทนประเภทคำสรรพนามที่มีรูป เป็นนุรุษสรรพนาม ใช้แทน รูปนามวลีเดิม ลอวันอิน

ตัวอย่างรูปแทนประเภทคำสรรพนามที่มีรูป เป็นนิยมสรรพนาม

จากหลักฐานทางด้านจารึกที่ค้นพบบริเวณภาคเหนือดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกันอย่างมากทางด้านวัฒนธรรมระหว่างอาณาจักรพุกาม และอาณาจักรทริภุญไชย โดยเฉพาะทางด้านตัวอักษรนั้น แสดงให้เห็นว่ากลุ่มชนที่รวมตัวกัน เป็นอาณาจักรทริภุญไชยในพุทธศตวรรษที่ 18 หรือก่อนหน้านี้อาจได้รับตัวอักษรมอญโบราณจากอาณาจักรพุกามที่ปรากฏรูปแบบชัดเจนในสมัยพระเจ้าอโนรุทและใช้กันสืบมาในอาณาจักรพุกาม

นี้ เป็นรูปแทนประเภทคำสรรพนามที่มีรูป เป็นนิยมสรรพนาม ใช้แทนรูปนามวลีเดิม พุทธศตวรรษที่ 18

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1. สํารวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เก็บข้อมูล
3. วิเคราะห์ข้อมูล
4. ทดสอบข้อสรุปเบื้องต้นกับข้อมูล
5. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

1.6 คำจำกัดความ

ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้กำหนดคำจำกัดความสำหรับศัพท์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และเสนอผลงานดังต่อไปนี้

1. ข้อความต่อเนื่อง (discourse) คือ หน่วยภาษาที่ประกอบด้วยประโยคหลาย ๆ ประโยคเรียงต่อกันไป โดยมีลักษณะสำคัญดังนี้

1.1 พูดยิ่งเนื้อเรื่องเดียวกัน (coherence)

1.2 มีการโยงความ (cohesion)

2. การโยงความ (cohesion) เป็นกระบวนการแสดงความต่อเนื่องของข้อความ ซึ่งอาจจะอยู่ในประโยคเดียวกัน หรืออยู่ในข้อความต่อเนื่องที่มีประโยคมากกว่า 1 ประโยค โดยใช้หน่วยภาษาเป็นกลไกการโยงความ (cohesive devices)

ก. พระสิวะพอใจมากที่พระลักษมีภักดีคือพระองค์นั่นนั่น

พระสิวะจึงห้ามไม่ให้พระลักษมีตัดพระนาง

พระสิวะ พระองค์ พระสิวะ พระลักษมี นาง แสดงการโยงความของ

ข้อความที่อยู่ในประโยคเดียวกัน

ข. จาริกภาษาที่มีหลักที่ น.ศ.1 สะท้อนให้เห็นระบบความเชื่อและศาสนา

คือ ศาสนาพราหมณ์ที่แพร่หลายในนครศรีธรรมราช จาริกหลักนี้ เป็น

จาริกทางศาสนาพราหมณ์ อันสังเกตได้จากสัญลักษณ์พระอาทิตย์ และ

พระจันทร์ในตอนต้นจาริกค่านที่ 1

จารึกภาษาหมิ่นหลักที่ น.ศ.1 จารึกหลักนี้ ศาสนาพรหมณ์ ศาสนาพรหมณ์

แสดงการโยงความของข้อความที่อยู่ในข้อความต่อเนื่อง

๓. ประโยค คือ หน่วยภาษาที่มีโครงสร้างและองค์ประกอบที่มีระเบียบแบบแผนตามหลักภาษา ประโยคขนาดเล็กที่สุด คือ เอกบรรณประโยค จะประกอบด้วยภาคประธาน และภาคแสดง โดยอาจจะไม่มีส่วนขยาย เช่น

ก. นกบิน

ข. เด็กเขียนหนังสือ

หรืออาจจะมีส่วนขยายประกอบ เช่น

ค. นกบินเร็ว

ง. เด็กเขียนหนังสือบนโต๊ะ

เอกบรรณประโยคอาจจะรวมกันเป็นโครงสร้างที่ใหญ่ขึ้น มีหน่วยเชื่อม คือ คำสันธาน เช่น และ หรือ แต่ ดังนั้น แล้ว เรียกว่า อเนกบรรณประโยค เช่น

น้อยไปตลาด แต่ นิดไปบ้านเพื่อน

น้อยไม่ดูหนังสือ ดังนั้น น้อยจึงสอบตก

น้อยไปตลาด แล้ว ไปบ้านเพื่อน

การรวมประโยคเข้าเป็นโครงสร้างที่ใหญ่ขึ้น อาจเกิดจากการที่ประโยคหนึ่งเข้าไปซ้อนเป็นองค์ประกอบของอีกประโยคหนึ่ง เรียกว่า สังกรประโยค ก็ได้ เช่น

น้อยไม่ชอบที่นึกใส่เสื้อตัวนี้

น้อยที่เป็นเพื่อนของนิด สอบได้ที่ 1

น้อยพูดเร็วจนนิดฟังไม่ทัน

4. รูปแทน (substitutes) คือ รูปภาษาที่ใช้เพื่ออ้างถึงข้อความที่ผู้ส่งสาร ผู้รับสารรู้แล้ว (given information) ซึ่งอาจจะตีความหมายได้จากรูปเดิม (antecedent) ที่ปรากฏอยู่ก่อนแล้วในบริบทภาษา (linguistic context) หรือตีความเอาได้ (inferable) จากบริบทสถานการณ์ (situational context) รูปแทนนี้อาจจะเป็นการซ้ำ

รูปเดิม การใช้รูปอื่นแทน หรือการละไว้ซึ่งจะเรียกว่ารูปแทนรูป (๘) รูปแทนนี้ฮัลลiday และซาซาน (Halliday and Hasan: 1976) เรียกว่าการอ้างถึงสิ่งเดียวกัน (Reference) และการละคำ (Ellipsis) นววรรณ พันธุเมธา (2525) เรียกว่า การซ้ำคำ การละคำ และการแทนคำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะกล่าวถึงแต่รูปแทนที่มีรูป เดิมปรากฏอยู่ในบริบทภาษาเท่านั้น

1.7 เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

- _____ เป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าข้อความนี้เป็นรูปนามวลีเดิม
- ===== เป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าข้อความนี้เป็นรูปแทนค่านาม
- " " เป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าข้อความนี้ยกมาจากข้อมูล
- * เป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าประโยคผิดไวยากรณ์ (ungrammatical)
- ? เป็นเครื่องหมายที่แสดงว่าอาจเกิดได้ แต่ผู้พูดเจ้าของภาษาอาจจะไม่ลงรอยกันว่าถูกหรือผิด ใช้ได้ (acceptable) หรือไม่ได้ (unacceptable)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัยครั้งนี้

1. ได้รับความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางวากยสัมพันธ์และเงื่อนไขการใช้รูปแทนค่านาม ทั้ง 4 ประเภทที่นำศึกษาในข้อความต่อเนื่อง
2. สามารถนำความรู้นี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษาไทย

1.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คืองานวิจัยที่เกี่ยวกับการโยงความหลาย ๆ ประเภท และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการโยงความเพียงประเภทเดียว โดยเฉพาะ

- 1.9.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการโยงความของภาษาหลาย ๆ ประเภท ได้แก่ งานของ วิจิตร ภาณุพงศ์ (Vichin Panupong: 1970) งานของฮัลลiday และซาซาน (Halliday and Hasan: 1976) วิทยานิพนธ์ของ ดิเรกชัย มัทธนะสิน (2523) และงานของ นววรรณ พันธุเมธา (2525)

1.9.1.1 วิจิตร ภาณุพงศ์ (Vichin Panupong: 1970) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประโยค 2 ประโยค ใน "Inter-sentence Relations in Modern Conversational Thai" ว่าความสัมพันธ์ระหว่างประโยคที่อยู่เรียงกันนั้น เป็นความสัมพันธ์ระหว่างประโยคที่อยู่หน้า และประโยคที่ตามมา ประโยคหน้าเป็นประโยคนำ (cataphoric sentence) และประโยคหลังเป็นประโยคต่อ (anaphoric sentence) ซึ่งมีการใช้รูปแทนแทนข้อความที่ซ้ำกับข้อความที่ปรากฏในประโยคนำ หรือมีการละรูปข้อความที่ซ้ำกับประโยคนำ

ตัวอย่าง

ก. เพื่อนไม่ได้มา เขาไม่สบาย

เขา เป็นรูปแทนที่อ้างถึง เพื่อน ในประโยคนำ

ข. นิตอยากได้ร่มสักคัน คันนี้จวนขาดแล้ว

คันนี้ เป็นรูปแทนที่อ้างถึง ร่ม ในประโยคนำ

ค. อย่างลืมคัมไชน์นะ แล้วบอก๕ด้วย

๕ เป็นการละรูปที่อ้างถึง ไชน์ ในประโยคนำ

1.9.1.2 ฮัลลิตีย์ และซาซาน (1976) ศึกษาการโยงความในภาษาอังกฤษ ในหนังสือ COHESION IN ENGLISH และพบว่าการโยงความในภาษาอังกฤษ แสดงไว้โดยการใช้รูปแทน แทนที่คำเดิม (antecedent) หรือการใช้รูปหน่วยภาษาเชื่อมข้อความต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ฮัลลิตีย์และซาซานแบ่งการโยงความในภาษาอังกฤษเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1.9.1.2.1 การอ้างถึงสิ่งเดียวกัน (Reference) เป็นความสัมพันธ์ในแง่ความหมาย (semantics) ใช้แทนคำเดิมโดยมีเงื่อนไขว่าอรรถลักษณะ (semantic features) สำคัญของรูปแทนต้องเหมือนกับอรรถลักษณะของคำเดิม

ตัวอย่าง

Three blind mice, three blind mice

See how they run! See how they run!

they เป็นรูปแทนแสดงการอ้างถึงสิ่งเดียวกันคือ หนูตามอดสามตัว
ในตำแหน่งที่ใช้รูปแทน they นี้ไม่สามารถใช้รูปแทนประเภทการอ้างถึงสิ่งเดียวกัน รูปอื่น เช่น
he แทนได้ เพราะรูปแทน he มีอรรถลักษณะเป็น [+เอกพจน์] แต่คำเดิม three blind mice
มีอรรถลักษณะเป็น [- เอกพจน์]

ดังนั้นจึงต้องใช้รูปแบบ they ซึ่งมีอรรถลักษณะ [- เอกพจน์] เหมือนคำเดิม

หลักการและสาขาแบ่งการอ้างถึงสิ่งเดียวกันออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

ก. การอ้างถึงสิ่งเดียวกันที่เป็นบุคคล (Personal Reference)

เป็นรูปแทนที่ใช้ในสถานการณ์การพูด (speech situation) เช่น

I me my mine

He him his

They them their theirs

ตัวอย่าง

Bill was proud of his new fishing rod
and reel. His father has given it to
him for his birthday.

his, him เป็นรูปแทนที่อ้างถึง Bill

it เป็นรูปแทนที่อ้างถึง new fishing rod and reel

ข. การอ้างถึงสิ่งเดียวกันที่บอกความชี้เฉพาะ (Demonstrative Reference) เป็นรูปแทนที่ผู้พูดต้องการบ่งบอกตำแหน่งของสิ่งนั้น ๆ ตามระยะห่าง (scale of proximity) ได้แก่

this that
 here there
 now then
 the

ตัวอย่าง

Dad and I are going fishing. This will be our first trip this spring.

this เป็นรูปแทนที่อ้างถึง going fishing

ค. การอ้างถึงสิ่งเดียวกันโดยการเปรียบเทียบ (Comparative Reference) เป็นรูปแทนที่แสดงความต่างและความเหมือน (means of identity or similarity) เช่น

such similar, likewise, other
 better more less

ตัวอย่าง

I'm going to use worms for my bait. Would you prefer other bait?

other เป็นรูปแทนที่อ้างถึง worms

1.9.1.2.2 การแทนรูปเดิม (Substitution) เป็นรูปแทนที่สัมพันธ์กับไวยากรณ์ในระดับคำ (lexicogrammatical level) มากกว่าความหมาย รูปแทนประเภทนี้ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์เช่นเดียวกับคำเดิม รูปแทนประเภทนี้แบ่งเป็นประเภทย่อยตามคุณสมบัติทางไวยากรณ์ ดังนี้

ก. การแทนรูปเดิมที่เป็นหน่วยนาม (Nominal Substitution) ใช้แทนหน่วยหลักของนามวลี ได้แก่

one ใช้แทนหน่วยนามทั่วไป

some ใช้แทนหน่วยนามที่ประกอบด้วย คำนาม +

จำนวน หรือปริมาณ

ตัวอย่าง

This fishing line is not strong enough.

I must get a heavier one.

one เป็นรูปแทนที่แทนคำว่า line ซึ่งเป็นหน่วยหลักของนามวลี "this fishing line."

ข. การแทนรูปเดิมที่เป็นหน่วยกริยา (Verbal Substitution) ใช้แทนหน่วยหลักของกริยาวลี รูปแทนที่เป็นการแทนคำที่เป็นหน่วยกริยา ได้แก่

do และรูปอื่น ๆ ของ do เช่น does did

ตัวอย่าง

He never really succed in lies ambitions.

He might have done, one felt, had it not been for the restlessness of his nature.

done เป็นรูปแทนของกริยาวลี succed in his ambitions

ค. การแทนรูปเดิมที่เป็นประโยค (Clausal Substitution) ใช้แทนอนุประโยค ได้แก่ so และ not

ตัวอย่าง

a. Is he going to pass the exam?

I hope so.

so เป็นรูปแทนประโยค he is going to pass the exam

b. Isn't he going to pass the exam?

I'm afraid not.

not เป็นรูปแทนประโยค he is not going to pass the exam.

1.9.1.2.3 การละรูปเดิม (Ellipsis) เป็นรูปแทนที่ไม่ปรากฏรูป มีลักษณะเหมือนการแทนคำทุกประการ ต่างกันที่การแทนคำเป็นการแทนที่คำเดิมด้วยคำ แต่การละคำเป็นการแทนที่คำเดิมด้วยการไม่ปรากฏรูป (Halliday and Hasan 1976: 89) วิทยานิพนธ์นี้จะเรียกว่า นามวลีรูป และใช้สัญลักษณ์ (๑) แทนการละคำหรือนามวลีรูปนี้ การละคำแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท ตามคุณสมบัติทางไวยากรณ์ ดังนี้

ก. การละรูปเดิมที่เป็นนาม (Nominal Ellipsis)

ตัวอย่าง

I won't be introduced to the pudding, please. May I give

you some ๑.

๑ เป็นรูปแทนประเภทการละรูปเดิมของ pudding

เป็นคำเดิม

ข. การละรูปเดิมที่เป็นกริยา (Verbal Ellipsis)

ตัวอย่าง

John should have been coming
every day.

I don't think he has ๑.

๑ เป็นรูปแทนประเภทการละรูปเดิมของ been coming

ค. การละรูปเดิมที่เป็นประโยค (Clausal Ellipsis)

ฮัลลีย์และซาซานอธิบายว่าประโยคประกอบด้วยส่วนประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ Modal Element และ Propositional Element

The Duke was	<u>going to plant a row of poplars in the park.</u>
(Modal Element)	(Propositional Element)

การละคำที่เป็นหน่วยประโยค หมายถึง การละคำของส่วนใดส่วนหนึ่งของส่วนประกอบ 2 ส่วนนี้

ตัวอย่าง

What was the Duke going to do?
๑. Plant a row of poplars
in the park.

๑ เป็นรูปแทนประเภทการละรูปเดิมที่เป็นประโยค

ของ The Duke was ซึ่งเป็น Modal Element เป็นคำเดิม

1.9.1.2.4 คำเชื่อม (Conjunction) เป็นรูปแทนที่ทำหน้าที่เป็น

คำเชื่อมข้อความระหว่างประโยค แบ่งเป็น 4 ชนิด คือ

- ก. ความคล้ายคานกัน (additive)
- ข. ความขัดแย้งกัน (adversative)
- ค. ความเป็นเหตุและผล (casual)
- ง. การเรียงลำดับเวลา (temporal)

ตัวอย่าง

For the whole day he climbed up the steep mountainside, almost without stopping.

- ก. And in all this time he met no one.
- ข. Yet he was hardly aware of being tired.
- ค. So by night time the valley was far below him.
- ง. Then, as dusk fell, he sat down to rest.

1.9.1.2.5 การใช้ศัพท์อื่น (Lexical Cohesion) เป็นการโยงความโดยใช้คำศัพท์เป็นรูปแทน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ก. การกล่าวซ้ำ (Reiteration) ได้แก่ การกล่าวซ้ำโดยใช้คำเดิม (a repetition) การกล่าวซ้ำโดยใช้คำพ้องความหมาย (a synonym or near synonym) การกล่าวซ้ำโดยการใช้คำจากกลุ่ม (a superordinate) และการกล่าวซ้ำโดยใช้คำกลาง ๆ (a general word) ดังตัวอย่างต่อไปนี้ซึ่งได้แก่ตัวอย่าง ก, ข, ค และ ง ตามลำดับ

ตัวอย่าง

I turned to the ascent of the peak.

- ก. The ascent is perfectly easy.
- ข. The climb is perfectly easy.

ค. The task is perfectly easy.

ง. The thing is perfectly easy.

ข. การใช้คำใกล้เคียงกัน (collocation) การใช้

ศัพท์อื่นที่ไม่จัดอยู่ในการกล่าวซ้ำ จัดอยู่ในประเภทนี้ทั้งหมด รูปแทนประเภทนี้เป็นคำศัพท์ที่มี
อรรถลักษณะร่วมกัน

คำว่า hours - whole day - all - minute

จะมีอรรถลักษณะ [+ เวลา] ร่วมกัน

1.9.1.2 **ดิเรกชัย มหัทธนะสิน (2523)** ศึกษาความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยค
ในวิทยานิพนธ์ "การศึกษาากลุ่มประโยคในความเรียงภาษาไทย" และเสนอว่า ความสัมพันธ์
ระหว่างประโยคในความเรียงภาษาไทยมี 2 ประการ คือ ความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยคทาง
ความหมาย และความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยคทางรูปแบบโครงสร้าง จากผลของการวิจัย
ดิเรกชัย สรุปว่า ความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยคทางความหมายมี 13 ลักษณะ เช่น การอธิบาย
การขัดแย้งกัน การสรุปความ เป็นต้น ความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยคทางรูปแบบโครงสร้างมี
3 ประเภท คือ การซ้ำ การไม่ปรากฏ และการเพิ่มคำเชื่อมประโยค ดังนี้

1.9.1.2.1 **การซ้ำ** กลุ่มประโยคที่อยู่ต่อเนื่องกันในความเรียงอาจมี
บางส่วนของประโยคหนึ่งซ้ำกับบางส่วนของประโยคอื่นได้ ดิเรกชัย สรุปว่า ส่วนของประโยคที่
สามารถซ้ำกันได้คือ นามวลี กริยาวลี และบุพบทวลีที่ลดฐานะเป็นนามวลี ดังตัวอย่าง ส่วนของ
ประโยคที่ขีดเส้นใต้ดู เป็นส่วนที่ซ้ำกับส่วนของประโยคอื่นที่ขีดเส้นใต้เส้นเดียวในข้อความ
ต่อไปนี้

ตัวอย่างการซ้ำนามวลี

ศิลปะและวรรณคดี เป็นสิ่งสำคัญประจำชาติ/¹

ส่งเสริมเกียรติคุณของชาติให้แพร่หลายออกไป/

1 / เป็นเครื่องหมายคั่นข้อความระหว่างประโยคแต่ละประโยคในกลุ่มประโยค

ดังนั้นศิลปะและวรรณคดีจึง เป็น เครื่องแสดง

วัฒนธรรมและศีลธรรมประจำชาติ

ตัวอย่างการซ้ำกริยาวลี

ผู้ชายทุกคนจะต้องไปรบ / ข้าราชการฝ่ายพลเรือนก็
จะต้องไปรบด้วย

1.9.1.2.2 การไม่ปรากฏ กลุ่มประโยคที่อยู่ต่อเนื่องกันในความ
เรียงสามารถมีส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยคไม่ปรากฏได้ เมื่อส่วนของประโยคที่ไม่ปรากฏนั้น
เป็นข้อความเดียวกันกับส่วนของประโยคที่อยู่ข้างหน้า ในที่นี้จะใช้เครื่องหมาย ๑ แทนส่วนที่ไม่
ปรากฏ ซึ่ง ดิเรกชัย สรุปว่า ส่วนของประโยคที่ไม่ปรากฏได้ มีเฉพาะ นามวลี และบุพบทวลีที่
ลดฐานะเป็นนามวลีเท่านั้น

ตัวอย่างการไม่ปรากฏของนามวลี

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตั้ง

กิจการเสือป่าขึ้น / ต่อมา๑ ได้เจริญ

ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

1.9.1.2.3 การเพิ่มคำเชื่อมประโยค

ตัวอย่าง

ชาวฮอลันดาได้เข้ามาติดต่อกับไทยไม่ถึงมี

สมเด็จพระนเรศวร ก็ สวรรคต

1.9.1.3 นววรรณ พันธุเมธา (2526) ศึกษาลักษณะของประโยคที่สัมพันธ์กัน
ไว้ในหนังสือไวยากรณ์ไทย นววรรณไม่ได้พูดถึงความสัมพันธ์ของประโยคในข้อความโดยตรง
แต่ได้เสนอไว้ในบทที่ 14 การละคำในประโยคและบทที่ 18 ประโยคสัมพันธ์ว่า ประโยคแต่ละ
ประโยคที่กล่าวถึงสิ่งที่เกี่ยวข้องกันหรือเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กันนั้นจะมีลักษณะของประโยคที่สัมพันธ์กัน
ในลักษณะต่อไปนี้ อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง ดังนี้

1.9.1.3.1 การมีค่าที่สัมพันธ์กัน

ค่าที่สัมพันธ์กัน หมายถึง ค่าที่มีอยู่ในประเภทเดียวกัน เช่น คุณแม่ - คุณพ่อ ค่าที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน ตรงข้ามกันหรือเป็นคู่กัน เช่น ร้อน-หนาว ค่าหนึ่งรวมความหมายของอีกค่าหนึ่งไว้ด้วย เช่น ประหารชีวิต-ยิงเป้า-นั่งเก้าอี้ไฟฟ้า

ตัวอย่าง

คุณแม่ หุ่นขาว คุณพ่อ ดำน้ำพริก

ฉันร้อน ยาย จัดหนาว

เขาคงต้องถูก ประหารชีวิต แน่ ๆ ไม่ถูกยิงเป้า

ก็ นั่งเก้าอี้ไฟฟ้า

1.9.1.3.2 การซ้ำคำ

ประโยคที่สัมพันธ์กันมักมีคำนามหรือคำกริยาที่ซ้ำกัน

ตัวอย่างการซ้ำคำนาม

เราควรให้ความสำคัญแก่ เด็ก เด็ก นี้แหละ

ก่อนาคคของชาติไว้

ตัวอย่างการซ้ำคำกริยา

เรา ขาด ไปหมด ขาด เงิน ขาด คน และ

ขาด กำลังใจ

1.9.1.3.3 การละคำ

ประโยคที่แสดงเนื้อความอย่างเดียวกัน คำบางคำในประโยคอาจละได้ โดยผู้ฟังหรือผู้อ่านจะรู้ความหมายได้จากบริบทที่เป็นสถานการณ์แวดล้อมหรือคำอื่น ๆ ที่แวดล้อมคำที่ละได้ เป็นทั้งคำนามและคำกริยา

ตัวอย่างการละคำนาม

คุณแม่ไม่ค่อยสบาย พุ่งนี่ฉันจะพา ๕ ไปหาหมอ

ตัวอย่างการละคำนามในนามวลี

ที่จะไม่ให้ยายเหนื่อยยิ้มปากกาอีกแล้ว แยกทำ

๑ ของที่หายไปหลายคำ

กริยาที่ละได้ต้อง เป็นคำกริยา เดียวกับคำกริยาในประโยค
หน้า แต่จะต้องเหลือคำขยายกริยาไว้

ตัวอย่าง

นิคเคยไปเที่ยวเชียงใหม่ ส่วนน้อยไม่เคย ๑

ค้อยกินมะม่วงบ้อย แต่ตัว ๑ ไม่บ้อย

1.9.1.3.4 การแทนคำ

ผู้พูดอาจใช้คำอื่นแทนคำที่ซ้ำได้ นววรรณเรียกคำที่แทนที่
คำนามว่าคำแทน คำแทนแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น คำบอกบุรุษ ใช้แทนคำนามในการสนทนา
ทั้งคำนามที่เป็นบุคคล และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการสนทนา คำบ่งชี้ ใช้แสดงว่าบุคคลหรือสิ่งที่ต้องการ
กล่าวถึงนั้นอยู่ใกล้หรือไกลเพียงไร คำบ่งชี้ที่ใช้แทนคำนามมี ๓ คำคือ นี้ นั้น โน่น

ตัวอย่างคำบอกบุรุษ

พวกกลาสีเหล่านั้นมักไม่กลัวใคร เพราะถือว่า

คุณไม่ต้องขึ้นศาลไทย

ตัวอย่างคำบ่งชี้

ข้างบนส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านบ้านเกวียน ข้างพวกนี้

มักจะรักษารูปแบบของโบราณ

1.9.1.3.5 การใช้คำเชื่อม

คำเชื่อมช่วยแสดงว่าประโยคนั้น ๆ มีความหมายสัมพันธ์กัน
อย่างไร เช่น ความหมายขัดแย้งกัน ความหมายเป็นเหตุเป็นผลกัน เป็นต้น

ตัวอย่างคำเชื่อมความหมายขัดแย้งกัน

แต่ดจ้่าทั้งวัน แต่ฝ้ายยังไม่แห้ง

ตัวอย่างคำเชื่อมความหมายเป็นเหตุเป็นผล

นิคไม่ชอบไปทะเล เพราะว่าว่ายน้ำไม่เป็น

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการโยงความทางภาษาหลาย ๆ ประเภททั้ง 3 ชิ้น คือ งานของฮัลลิเคย์และฮาซาน (1976) งานของดิเรกชัย มหัทธนะสิน (2523) และงานของนววรรณ พันธุเมธา (2525) นี้ มีส่วนที่ตรงกัน คือ ทั้งสามคนต่างก็เห็นว่า การโยงความของภาษาประกอบด้วย กลไกหลายประการเหมือนกัน บรรดากลไกหลายประการนี้ทั้งสามคนเสนอกลไกที่ซ้ำกัน 2 ประการ คือ การละคำ และ คำเชื่อม โดยแต่ละคนเรียกชื่อต่างกันดังนี้

การละคำ ฮัลลิเคย์และฮาซาน (1976) เรียกว่า การละคำ (Ellipsis) ดิเรกชัย มหัทธนะสิน (2523) เรียกว่า การไม่ปรากฏ และนววรรณ พันธุเมธา (2525) เรียกว่า การละคำ

คำเชื่อม ฮัลลิเคย์และฮาซาน (1976) เรียกว่า คำเชื่อม (Conjunction) ดิเรกชัย มหัทธนะสิน (2523) เรียกว่า การเพิ่มคำเชื่อม และนววรรณ พันธุเมธา (2525) เรียกว่า การใช้คำเชื่อม

นอกจากนี้ทั้งสามคนยังเห็นกลไกแสดงการโยงความที่คล้ายกันอีก 1 ประการ คือ การซ้ำคำ โดยฮัลลิเคย์ และฮาซาน (1976) เรียกว่า การกล่าวซ้ำ (Reiteration) ซึ่งเป็นประเภทย่อยประเภทหนึ่งของการใช้ศัพท์อื่น (Lexical Cohesion) ดิเรกชัย มหัทธนะสิน (2523) เรียกว่า การซ้ำ และนววรรณ พันธุเมธา (2525) เรียกว่า การซ้ำคำ

ยังมีกลไกที่แสดงการโยงความอีกหลายประการที่ดิเรกชัยไม่ได้เสนอได้ แต่อีกสองคนเสนอไว้นั้นคือ ฮัลลิเคย์และฮาซาน (1976) เสนอ การอ้างถึงสิ่งเดียวกัน

(Reference) และการแทนคำ (Substitution) นววรรณ เสนอ การมีคำที่สัมพันธ์กัน และการแทนคำกลไกเหล่านี้ ถ้านำมาเปรียบเทียบกับกันจะเห็นว่า การแทนคำของนววรรณตรงกับ การอ้างถึงสิ่งเดียวกัน (Reference) ของฮัลลiday และฮาซัน และการมีคำที่สัมพันธ์กันของ นววรรณ คล้ายกับการใช้ศัพท์อื่น (Lexical Cohesion) ของฮัลลiday และฮาซัน

รูปแทนคำนามที่ผู้วิจัยทำการศึกษาในครั้งนี้ เมื่อนำมา เปรียบเทียบกับงาน วิจัยของสามคนที่กล่าวมาแล้ว จะได้ผลดังนี้

นามวลีรูป (๘) ตรงกับ การละคำ (Ellipsis) ของฮัลลiday และฮาซัน การไม่ปรากฏของ ดิเรกชัย มหัทธนะสิน และการละคำของนววรรณ พันธุเมธา

นามวลีบ่งชี้ ตรงกับ การอ้างถึงสิ่งเดียวกันที่บอกความชี้เฉพาะ (Demonstrative Reference) ซึ่งเป็นประเภทย่อยประเภทหนึ่งของการอ้างถึงสิ่งเดียวกัน (Reference) ของฮัลลiday และฮาซัน และการแทนคำที่เป็นคำบ่งชี้ ซึ่งเป็นประเภทย่อย ประเภทหนึ่งของการแทนคำของ นววรรณ พันธุเมธา

คำสรรพนาม ตรงกับการอ้างถึงสิ่งเดียวกันที่เป็นบุคคล (Personal Reference) ซึ่งเป็นประเภทย่อยประเภทหนึ่งของการอ้างถึงสิ่งเดียวกัน (Reference) ของฮัลลiday และฮาซัน และการแทนคำที่เป็นคำบอกบุรุษซึ่งเป็นประเภทย่อยประเภทหนึ่ง ของการแทนคำของนววรรณ พันธุเมธา

การซ้ำรูป ตรงกับ การกล่าวซ้ำ (Reiteration) ซึ่งเป็นประเภทย่อย ประเภทหนึ่งของการใช้ศัพท์อื่น (Lexical Cohesion) ของฮัลลiday และฮาซัน การซ้ำของ ดิเรกชัย มหัทธนะสิน และการซ้ำคำของนววรรณ พันธุเมธา

1.9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการโยงความเที่ยงประเภทเดียว ได้แก่ งานของ จอห์น แอนโทนี กริมา (John Anthony Grima: 1977) รัสเซล เอ็น แคมป์เบล (Russell N. Campbell: 1969)

1.9.2.1 จอห์น แอนโทนี กริมา (1977) ทำการศึกษาสิ่งที่เขาเรียกว่า หน่วยอ้างอิง
 คำนามที่ไม่ปรากฏรูป (Zero nominal reference). ในภาษาไทย ในวิทยานิพนธ์เรื่อง
 "Categories of Zero Nominal Reference and Clausal Structure in Thai"
 หน่วยอ้างอิงคำนามที่ไม่ปรากฏรูป หมายถึงหน่วยอ้างอิงที่ใช้แทนคำนามโดยไม่แสดงรูป และ
 สามารถแทนที่คำนามหรือคำสรรพนามได้ทุกตำแหน่ง กริมาใช้ลักษณะของประโยคเป็นเกณฑ์
 ในการแบ่งประเภทย่อยของหน่วยอ้างอิงคำนามที่ไม่ปรากฏรูปออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.9.2.1.1 หน่วยอ้างอิงคำนามที่ไม่ปรากฏรูปที่อยู่ในประโยคเดียว
 (Intraclausal Zero Nominal Reference) หน่วยอ้างอิงคำนามประเภทนี้ปรากฏใน
 ตำแหน่งต่อไปนี้

ประโยคที่มีกรรมของคำกริยาต่อไปนี้ คือการ อธิบาย
 ควร พยายาม เริ่ม สามารถ กล้า ในตำแหน่งนี้รูป เดิมของหน่วยอ้างอิงคำนามที่ไม่ปรากฏรูป
 หน้าที่ เป็นประธานของประโยคเสมอ

ตัวอย่าง

สมหมาย ไม่สามารถที่ ๑ จะไปเมืองนอก

๑ เป็นหน่วยอ้างอิงคำนามที่ไม่ปรากฏรูปที่มี สมหมาย เป็นรูปเดิม

ประโยคที่มีกลุ่มกริยาเรียง (serial verb)

ตัวอย่าง

กุหลาบไปหา ๑ ซื้อผ้าลูกไม้

๑ เป็นหน่วยอ้างอิงคำนามที่ไม่ปรากฏรูปที่มี กุหลาบ เป็นรูปเดิม

ประโยคที่มีการลดรูปสรรพนาม (ที่, ซึ่ง, อัน)

ที่แสดงคุณาณประโยค รูปเดิมของหน่วยอ้างอิงคำนามที่ไม่ปรากฏรูปจะเป็นนามวลีหลักของประโยค

ตัวอย่าง

ตาอัน เป็นเครื่องมือสำคัญ ๑ เชื่อมให้ทลยสนธิสนมกับคุณ เปรม

๑ เป็นหน่วยอ้างอิงคำนามที่ไม่ปรากฏรูปที่มี ตาอัน เป็นรูปเดิม

1.9.2.1.2 หน่วยอ้างอิงค่านามที่ไม่ปรากฏรูปที่อยู่ในตำแหน่งกรรมของคำกริยาให้

ตัวอย่าง

สมหมายยอมรับลูกให้ ๕ นับถือผู้ใหญ่

๕ เป็นหน่วยอ้างอิงที่ไม่ปรากฏรูปที่มี ลูก เป็นรูปเดิม

1.9.2.1.3 หน่วยอ้างอิงค่านามที่ไม่ปรากฏรูปที่อยู่ระหว่างประโยค (Inter-clausal Zero Nominal Reference) ที่มีคำเชื่อม เชื่อมทั้ง 2 ประโยคเข้าด้วยกัน

ตัวอย่าง

สมหมายไม่ยอมทำงานหรือ ๕ อ่านหนังสือ

๕ เป็นหน่วยอ้างอิงค่านามที่ไม่ปรากฏรูปที่มี สมหมาย เป็นรูปเดิม

1.9.2.1.4 หน่วยอ้างอิงค่านามที่ไม่ปรากฏรูปที่อยู่ในคุณภาพประโยค

ตัวอย่าง

ฉันอยากพบครูคนหนึ่งที่กระทรวงส่ง ๕ มา

๕ เป็นหน่วยอ้างอิงค่านามที่ไม่ปรากฏรูปที่มี ครูคนหนึ่ง เป็นรูปเดิม

1.9.2.2 รัสเซล เอ็น แคมพ์เบล (1969) ใน "Noun Substitution in Modern Thai: A Study in Pronominality" ทำการศึกษาการแทนที่ค่านามในภาษาไทยด้วยคำสรรพนาม และสรุปว่า การแทนที่ค่านามในภาษาไทยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.9.2.2.1 การแทนที่ค่านามด้วยคำสรรพนาม คำสรรพนามที่สามารถแทนที่ค่านาม ได้แก่

บุรุษสรรพนาม (personal pronoun)

ตัวอย่าง

ผม รู้จัก เขา

ประพันธสรรพนาม (relative pronoun)

ตัวอย่าง

นักเรียนที่นั่งอยู่เป็นที่ผม

นิยมนสรรพนาม (demonstrative pronoun)

ตัวอย่าง

ผู้เป็นปัญหาที่ผมได้เคยเผชิญมา

ปฤจฉาสรรพนามและอนิยมนสรรพนาม (interogative and indefinite pronoun)

ตัวอย่าง

เขาพบใครสักคนหนึ่ง

1.9.2.2.2 การแทนที่คำนามด้วยสิ่งอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำสรรพนาม ได้แก่

ก. คำลักษณนาม (Classifiers)

ตัวอย่าง

ผมมีหนังสือ 2 เล่ม เล่มนี้ดีกว่าเล่มนั้น

ข. การไม่ปรากฏ (Zero) แบ่งเป็น การไม่ปรากฏที่ไม่มีคำเดิม (linguistic antecedent) นำหน้า (independent zero) และการไม่ปรากฏที่มีคำเดิมนำหน้า (dependent zero)

ตัวอย่าง

ถึงแม้ ๑¹ จะให้คนยิงเสือ ๑²

ถือปืน ๑³ ยิงเสือ

๑ ตำแหน่งที่ 2 และ 3 เป็นการไม่ปรากฏที่มีคำเดิมนำหน้า คือ คนยิงเสือ เป็นคำเดิมทั้งสองตำแหน่ง

๑ ตำแหน่งที่ 1 เป็นการไม่ปรากฏที่ไม่มีคำเดิมนำหน้า